

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยนอกจากจะมีความสำคัญในฐานะแสดงภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ของชาติไทยแล้ว คนไทยยังใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสาร ในการประกอบหน้าที่การงาน ในการศึกษาเล่าเรียนและในการดำเนินชีวิตประจำวัน ด้วยความสำคัญดังกล่าวข้างต้นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนภาษาไทยตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1- มัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยกำหนดคุณภาพการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้หลายประการ ที่สำคัญคือนักเรียนต้องมีความรู้ในเรื่องหลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรมและสามารถใช้ทักษะทางภาษาไทยได้แก่ ทักษะการฟัง การดู การพูด การอ่านและการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในสภาพความเป็นจริงปรากฏว่ามีนักเรียนจำนวนมากยังขาดความสามารถทางการใช้ทักษะทางภาษา ได้แก่ ทักษะการฟัง การดู การพูด การอ่านและการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน(Ordinary National Education Test) หรือที่เรียกว่า การทดสอบโอเน็ต ในวิชาภาษาไทย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548-2552 พบว่าคะแนนเฉลี่ยนักเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยเอี่ยมพร หลินเจริญ และคณะ(2552) วิจัยเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบโอเน็ตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ พบว่าเกิดจากสาเหตุสำคัญหลายประการที่จะกล่าวอ้างในงานวิจัยครั้งนี้ คือ เรื่องพฤติกรรมการสอนของครู ครูสอนเน้นบรรยายและท่องจำ วิธีสอนของครูไม่หลากหลาย ขาดสื่อและวัสดุอุปกรณ์ช่วยสอน งานวิจัยของรัตนา สีหบุตร (2544) วิจัยเรื่อง “การศึกษาประสิทธิภาพของวิธีสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาโดยวิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาน” ซึ่งมีข้อค้นพบว่าครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาจำนวนมากยังใช้วิธีสอนที่ไม่มีประสิทธิภาพ จึงส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน งานวิจัยของพิมพ์ประภา อรัญมิตร (2552) วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 โดยการวิเคราะห์พหุระดับ” ผลการวิจัยปรากฏว่า คุณภาพการสอนมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี ราชพัฒน์ (2555) วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน:การวิเคราะห์พหุระดับ ” ผลการวิจัย พบว่าปัจจัยระดับห้องเรียน คือ คุณภาพการสอนและบรรยากาศในห้องเรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

เมื่อผลการวิจัยหลายเรื่องที่ปรากฏ พบว่าปัญหาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมาจากพฤติกรรมการสอนของครู การแก้ไขปัญหาดังกล่าวคงต้องอาศัยครูเนื่องจากครูเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในการพัฒนาความสามารถในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน แต่เนื่องจากครูส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจและแนวทางในการปฏิบัติเพื่อจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการฟัง การพูด และการอ่านในวิชาภาษาไทยให้กับนักเรียน การแก้ปัญหาที่พอทำได้คือการจัดฝึกอบรมให้ความรู้และแนวทางแก่ครูเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมักจัดอบรมซึ่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมากเนื่องจากมีโรงเรียนที่มีนักเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำจำนวนมาก และการอบรมอาจไม่เกิดผลที่พึงประสงค์ ทั้งนี้เพราะการให้ความรู้และแนวทางเพียงอย่างเดียวยังไม่สามารถทำให้ครูนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง เพราะครูมักเกิดปัญหาในการนำไปใช้และขาดที่พึ่งพาทางความคิดที่จะแก้ปัญหาต่างๆ ที่มักเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา ในปี พ.ศ.2554 จึงได้ทำวิจัยเรื่อง **การพัฒนาชุดฝึกอบรบทางไกลเรื่องจัดการเรียนรู้สำหรับครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านออกเขียนได้วิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา** ซึ่งผลการวิจัยที่สำคัญพบว่าในด้านความรู้ คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ของผู้ใช้ชุดฝึกอบรบหลังการอบรมเท่ากับ 17.69 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน สูงกว่า ก่อนการใช้ชุดฝึกอบรบซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเพียง 11.07 ใน ด้านความพึงพอใจ ด้านเนื้อหาสาระในชุดฝึกอบรบ ด้านวิธีดี ประกอบการใช้ชุดฝึกอบรบกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการติดตามให้คำแนะนำการใช้ชุดฝึกอบรบกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด จากผลการวิจัยข้างต้นผู้วิจัยจึงต้องการจะส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนการสอนในทักษะที่เหลือคือทักษะการฟัง การพูดและเนื่องจากทักษะการฟัง ทักษะการพูดมีความสัมพันธ์กับทักษะการอ่าน จึงได้พัฒนาชุดฝึกอบรบทางไกลเรื่อง**จัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การพูดและการอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล** เพื่อให้การพัฒนาชุดฝึกอบรบตอบสนองต่อความต้องการของครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงต้องทำการสำรวจสภาพ ปัญหา และความต้องการในการใช้ชุดฝึกอบรบทางไกล เรื่อง **จัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การพูด และการอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และจังหวัดอื่นๆ** โดยสอบถามจากนักศึกษาที่กำลังเรียนระดับปริญญาโทแขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย และนักศึกษาที่กำลังเรียนปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง(หัวหมาก) และจากนักศึกษารุ่นพี่ที่จบการศึกษาไปแล้ว รวมจำนวน 89 คน และโดยที่วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้กำหนดเรื่องให้มีการทดลองใช้ชุดฝึกอบรบทางไกลชุดนี้ผู้วิจัยจึงทดลองกับครูสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อสะดวกในการให้คำแนะนำช่วยเหลือการใช้ชุดฝึกอบรบทางไกล ซึ่งจะสอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการสังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1 เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การพูด และการอ่าน ในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2 เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การพูด และการอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

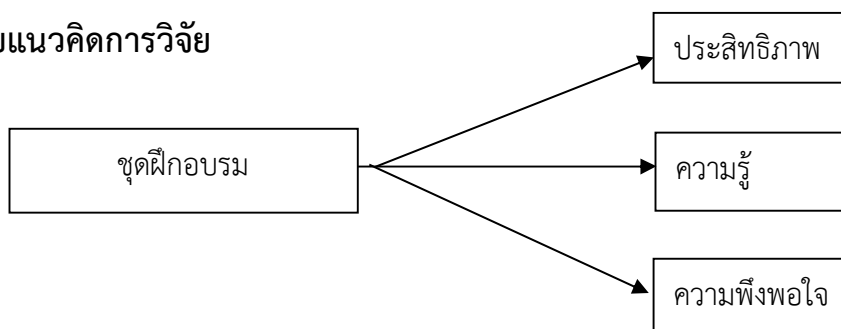
3 เพื่อประเมินความรู้ของผู้ใช้ชุดฝึกอบรมที่เรียนด้วยชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การพูด และการอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ชุดฝึกอบรมที่เรียนด้วยชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การพูด และการอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ครูที่สอนภาษาไทยให้แก่ นักเรียนในระดับประถมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 122,034 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ชุดฝึกอบรมทางไกลของครู เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการฟัง การพูด การอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนในระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - ก.ด้านประสิทธิภาพ
 - ข.ด้านความรู้
 - ค.ด้านความพึงพอใจ

กรอบแนวคิดการวิจัย



สมมติฐานการวิจัย

ชุดฝึกอบรมทางไกลที่สร้างขึ้นสร้างตามหลักการสร้างชุดฝึกอบรมทางไกลและมีความสอดคล้องกับสภาพบริบทปัญหาและความต้องการทางการเรียนการสอนของครูภาษาไทยในระดับประถมศึกษา จึงขอตั้งสมมติฐานดังนี้

1. ชุดฝึกอบรมทางไกลที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. ผู้ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลมีค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความรู้หลังใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสูงกว่าก่อนการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล
3. ผู้ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลมีความพึงพอใจต่อการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลในระดับมาก

นิยามศัพท์/นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

1 **ชุดฝึกอบรมทางไกล** หมายถึง เอกสารสำหรับให้ครูศึกษาด้วยตนเอง 3 เรื่อง คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการฟัง การพูดและการอ่าน โดยแต่ละชุดจะเสนอแนวคิด หลักการในการจัดการเรียนรู้ และตัวอย่างกิจกรรม นอกจากนี้ยังมีสื่อประกอบคือ ซีดี ออฟไลน์ ที่ถ่ายทำวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริม การฟัง การพูดและการอ่าน เพื่อให้ครูดูประกอบเอกสารจะได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการฟัง การพูดและการอ่าน

2 **การจัดการเรียนรู้ของครู** หมายถึง การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของครูในลักษณะที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ของนักเรียน เน้นให้ผู้เรียนอย่างตื่นตัวและมีการใช้ชุดฝึกการฟัง การอ่าน การพูดในวิชาภาษาไทยที่ผู้สอนจัดทำขึ้น

3 **ความสามารถการฟัง การพูดและการอ่าน** หมายถึง ทักษะทางภาษาไทยในด้านการฟัง การพูด และการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยความสามารถดังกล่าวเป็นไปตามตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

4 **ความพึงพอใจ** หมายถึง ความรู้สึกของครูที่รายงานตนเองว่าชอบ สนใจ รวมทั้งภาคภูมิใจตนเอง หลังจากการใช้ชุดฝึกอบรมซึ่งวัดได้จากแบบรายงานผลการใช้ชุดฝึกอบรม

5 **นักเรียนระดับประถมศึกษา** หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลซึ่งครูผู้สอนระบุว่ามีความสามารถในการฟัง การอ่าน และการพูดในวิชาภาษาไทยไม่ได้ตามมาตรฐานที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1 ทำให้ได้ชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การอ่านและการพูด ในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา
- 2 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้ต้นแบบและแนวทางในการผลิตชุดฝึกอบรมทางไกลไปใช้ในหลักสูตรการฝึกอบรมครูในเรื่องอื่นๆต่อไป
- 3 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้บริการความรู้เกี่ยวกับการผลิตชุดฝึกอบรมทางไกลที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับครูและสังคม



